

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

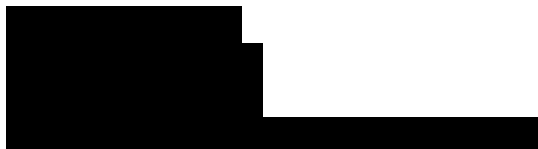

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Warszawa, 24 października 2020 r.

DKO-WOK.053.21.2020.AAK

Pan

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję z 25 września 2020 r. w zakresie dotyczącym zadań ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania uprzejmie informuję, że kwestie przyjmowania dzieci do szkół nie są „procedurami lub rozwiązaniami organizacyjnymi” szkół, lecz są zapisane w ustawie. Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo oświatowe wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Dziecko w wieku 3-5 lat ma prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego. Dziecko w wieku lat 6 jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. Obowiązek, o którym mowa, rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat¹.

Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia². Obowiązek szkolny spełnia się poprzez uczęszczanie do szkoły podstawowej publicznej lub niepublicznej. Uczeń objęty obowiązkiem szkolnym ma zagwarantowane miejsce w szkole obwodowej, wyznaczanej na podstawie adresu zamieszkania, do której jest przyjmowany na podstawie zgłoszenia rodziców. W przypadku wyboru szkoły nieobwodowej uczeń przyjmowany jest w zależności od wolnych miejsc na mocy decyzji dyrektora szkoły.

¹ Art. 31 ust. 1, 4-6 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

² Art. 35 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub poprzez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy. Obowiązek, o którym mowa może być również spełniany przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym obcego państwa w Polsce³.

Jak wynika z powyższego, przepisy prawa oświatowego precyzyjnie definiują pojęcie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz zakres czynności, do podjęciach których zobligowani są dyrektorzy szkół, władze samorządowe oraz rodzice.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe⁴ rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu obowiązani są do dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły, zapewnieniem mu regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne oraz zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć⁵. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie⁶.

Niespełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁷. Przez niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% dni zajęć w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub placówce albo też zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki w sposób określany w art. 36 ust. 9 pkt 2 i w przepisach wydanych na podstawie art. 36 ust. 16 ustawy – Prawo oświatowe.

³ Art. 36 ust. 8-10 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

⁴ Dz.U. z 2020 r. , poz. 910, z późn zm.

⁵ Art. 40 ust. 1 pkt 1-4 ustawy – Prawo oświatowe.

⁶ Art. 40 ust. 2 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

⁷ Art. 42 cyt. ustawy – Prawo oświatowe.

Zatem edukacja jest prawem dziecka, a obowiązkiem rodzica jest troska o właściwą realizację przez dziecko prawa do nauki.

Tym samym, postulowane przez Pana „uniemożliwienie zapisania dziecka do szkoły przez rodzica bez wiedzy i zgody drugiego rodzica” naruszałoby konstytucyjne prawo dziecka do nauki, bo w wielu sytuacjach uniemożliwiałby realizację obowiązku szkolnego/nauki (brak drugiego rodzica, rodzic za granicą, rodzic o nieustalonym miejscu pobytu). Ponadto taki zapis byłby niezgodny z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁸. Zgodnie bowiem z art. 98 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każdy rodzic może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka. W świetle powyższych wyjaśnień podpis jednego rodzica uznaje się za wiążący.

Niezależnie od sytuacji osobistej rodziców i statusu ich związku ani ustawa – Prawo oświatowe, ani Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie wymaga zgody ani podpisów obojga rodziców pod dokumentami dotyczącymi realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego czy obowiązku nauki.

Co do zasady, każdy rodzic, dysponujący pełnią praw rodzicielskich, ma prawo do informacji o dziecku (w przypadku ograniczenia praw – w zakresie wskazanym przez sąd). Nie jest to jednak tożsame z wymogiem udzielenia zgody obojga rodziców pod wnioskiem lub zgłoszeniem do szkoły, istnieje bowiem domniemanie porozumienia między rodzicami dziecka. W razie braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy⁹.

Odpowiadając na postulat dotyczący wdrożenia programu przeciwdziałającego feminizacji zawodu nauczycielskiego uprzejmie wyjaśniam, że stosunek pracy z nauczycielem nawiązuje się w szkole, a w przypadku powołania zespołu szkół jako odrębnej jednostki organizacyjnej – w zespole szkół na podstawie umowy o pracę lub mianowania¹⁰. Szczegółowe warunki, jakie musi spełniać kandydat do pracy na stanowisku nauczyciela określone zostały w art. 10 ust. 5 Karty Nauczyciela. Zgodnie z przywołanymi przez Pana artykułami Konstytucji

⁸ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2019 r., poz. 2086, z późn. zm.).

⁹ Zgodnie z art. 97 § Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

¹⁰ Art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019, poz. 2215, z późn. zm.).

Rzeczypospolitej Polskiej¹¹ małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej (art. 18), a kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym (art. 33). Zatem wdrażanie jakichkolwiek rozwiązań, które wykluczałby możliwości uprawiania zawodu czy zatrudnienia ze względu na płeć jest sprzeczne z ustawą zasadniczą i tym samym niedopuszczalne.

Z poważaniem

—
Katarzyna Koszewska
Dyrektor
Departament Kształcenia Ogólnego
/ – podpisany cyfrowo/
—

¹¹ Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz.483).